

Okullarda ve Öğretmenlerde Akademik İyimserlik İnancına Yönelik Kavramsal Bir Çerçeve

A Conceptual Framework for Belief in Academic Optimism in Schools and Teachers

ÖZET

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin vazgeçilmez unsurlarından biri olan öğretmenlerin, her alanda olduğu gibi eğitim alanındaki yeniliklerden ve gelişmelerden etkilendiği görülmektedir. Pozitif psikoloji kaynaklı gelişen iyimserlik temelli akademik iyimserlik kavramı, yeterlik, akademik vurgu ve güven bileşenlerinin karşılıklı ilişkisel yapısı altında gelişmiştir. Öğretmen ve okul bağlamında incelenen akademik iyimserlik kavramının özellikle öğrencilerin ve okulların akademik başarıları üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Pek çok alanla ilişkisel olarak ele alınan akademik iyimserlik algısı, bu çalışmada daha çok okul ve öğretmen akademik iyimserliği çerçevesinde incelenmiş olup, konu ile ilgili mevcut alan yazın bağlamında literatür taraması şeklinde kavramsal bir çerçeve sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İyimserlik, Akademik İyimserlik, Yeterlik, Akademik Vurgu, Güven.

ABSTRACT

It is seen that it is affected by the innovations and developments in the field of education, as in every field, which is one of the indispensables of education and training. The optimism-based concept of academic optimism stemming from positive psychology has developed under the generally relational structure of competence, academic emphasis, and confidence boundaries. It is known that the concept of academic optimism, whose teacher and school frameworks are examined, is especially effective on the academic success of students and schools. The perception of academic optimism, which is considered in relation to many fields, has been examined within the framework of this thinking, mostly school and teacher academic optimism, and includes a framework that shapes the current field type literature principles on the subject.

Keywords: Optimism, Academic Optimism, Proficiency, Academic Emphasis, Confidence.

GİRİŞ

Sürekli ilerlemenin ve değişimin yaşandığı dünyamızda kalıcı davranış değişiklikleri oluşturmak, çağın gereklerine uyum sağlayabilmek, sorgulama ve problem çözme becerileri edinebilmek ve kendimizi gerçekleştirebilmemizin temeli şüphesiz eğitime dayanmaktadır (Anıl, 2009). Eğitim sisteminin en değerleri parçalarından olan okullar ve öğretmenler çağımızın beraberinde getirdiği yeniliklerden payına düşeni alarak etkilenmiştir. Hem mesleki yeterlilik hem de verilen sorumluluklar doğrultusunda dönüşüm geçiren öğretmenlik mesleğinde öğretmenin sahip olduğu rollerde yeniden şekillenmektedir. Bununla birlikte okulların eğitim ve öğretim sürecindeki yeri ve önemi de değişime uğramıştır (Eurydice, 2008). İyimserlik kavramı, eğitim bilimleri alanına psikolojiden kazandırılan pozitif psikoloji alanından temel almaktadır. Genel olarak kavram, bireyin geçmiş deneyimlerine bağlı olarak gelecek yaşamı ile ilgili olumlu beklentiler ve tutumlar içerisinde olması (Carver ve Scheirer, 2002), yaşanan zorluk ve problemlere rağmen her şeyin gelecekte daha iyiye gideceğine yönelik beklentisi (Goleman, 2000) olarak ifade edilmektedir. Olumlu yönde beklentileri olan iyimserler, yaşam deneyimlerinde pozitif noktalara odaklanmaktadır. Bu bağlamda iyimserlerin olumlu geçmiş deneyimlerini referans olarak gelecek deneyimleri hakkında olumlu beklentiler geliştirebilme yetenekleri olduğu belirtilmektedir (Seligman, 1990).

Örgütsel yapı içerisinde ele alınan iyimserlik kavramı örgütlerde paydaş bir duyguyu temsil etmektedir. Okul örgütleri tarafından bu paydaş duygu akademik iyimserlik olarak belirtilmektedir (McGuigan ve Hoy, 2006). Daha çok grup dinamiklerinin etkili olduğu okul akademik iyimserliğinde okullar sahip oldukları öğrencilerini akademik yönden başarıya ulaştırabileceklerine ve bu akademik başarı yolunda öğrenci, öğretmen ve veli koordinasyonunu sağlayabileceklerine olan inanca sahiptirler. Bu inanç okulun en temel parçalarından biri olan öğretmenler tarafından da paylaşılmaktadır (McGuigan ve Hoy, 2006; Hoy, Woolfolk Hoy ve Kurz, 2008). Öğretmen akademik iyimserliğinde ise bir öğretmenin, öğrencilerin öğrenme süreçlerine ve bilimsel bilgiye vurgu yaparak, öğrencilerin,

Ömer Seyhan¹

Arif Soylu²

Muhammed Ercan³

İbrahim Halil Uçaktürk⁴

How to Cite This Article

Seyhan, Ö., Soylu, A., Ercan, M. & Uçaktürk, İ.H. (2023). "Okullarda ve Öğretmenlerde Akademik İyimserlik İnancına Yönelik Kavramsal Bir Çerçeve" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:109; pp:5968-5976. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.67234>

Arrival: 22 November 2022

Published: 28 March 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Mersin M.E.B., Uzm. Öğr., Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0001-9126-0868

² Mersin M.E.B., Uzm. Öğr., Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0001-9126-0868

³ Mersin M.E.B., Uzm. Öğr., Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0001-9461-8802

⁴ Mersin M.E.B., Uzm. Öğr., Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-6536-1996

velilerin ve okulun tüm eğitsel süreçlerde uyum içerisinde olmasına inanarak, olası sorunlar karşısında şahsi yeterliliğine inanıp, öğrencilerde akademik açıdan olumlu yönde bir gelişme sağlayabileceğine olan inançlarıdır (Hoy, Woolfolk Hoy ve Kurz, 2008). Akademik iyimserlikte temel amaç bu üç noktadaki etkileşimde tutarlı kalabilmenin yanında sürekli ve hızla değişen çağın şartlarına uyum sağlayarak öğrencilerde olumlu etki yapacak bir gücü bulundurmak (Beard, 2008).

Bu makale çalışması kapsamında ele alınan ve bir pozitif psikoloji terimi olan akademik iyimserlik kavramı, eğitim alanında birden çok araştırmacı tarafından çalışılmıştır. Akademik iyimserlik esasen okuldaki akademik başarıyla doğrudan ilişkili bir kavramdır ve bu ilişki Hoy, Tarter ve Woolfolk Hoy (2006) ve bu alanda çalışan diğer araştırmacılar tarafından da (Hallmark, 2013; Güvercin, 2013; Nelson, 2012; Wagner, 2008) ele alınmıştır. Son zamanlarda Hoy ve çalışma arkadaşları (Hoy, Woolfolk Hoy & Kurz, 2008; Beard, Hoy & Woolfolk Hoy, 2010), temel itibari ile okul akademik iyimserliğine dayanan “öğretmenlerin akademik iyimserliği” kavramını çalışmışlardır. Okul akademik iyimserliğine göre daha öznel bir kavram olan öğretmen akademik iyimserliği, öğretmenin akademik vurgusu, veli ve öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerinde uyumlu olacaklarına olan güveni ve öğretmenlerin öz yeterlikleri ile öğrencilerin akademik performanslarında fark yaratabileceklerine olan inancıdır (Hoy, Woolfolk Hoy & Kurz, 2008). Öğrencilerin akademik başarılarını önemli ölçüde etkileyen akademik iyimserliğin, okul ve öğretmenler bağlamında ele alınması ve konuya ilişkin kavramsal bir çerçevenin ortaya çıkarılmasının önemli olduğu öngörülmektedir.

AKADEMİK İYİMSERLİK KAVRAMI

1960’lı yıllardan itibaren okul etkililiği ile ilgili araştırmaların temelinde öğrencilerin sahip olduğu akademik başarı üzerinde etkili olan faktörlerin yer aldığı görülmektedir. Coleman tarafından 1966 yılında hazırlanan “Eğitimde Fırsat Eşitliği” adlı raporda ekonomik koşulların, aile yapısının ve sosyal oluşumların öğrencilerin akademik başarıları üzerinde oldukça etkili olduğu bunun yanı sıra okulların ise öğrencilerin akademik başarıları üzerinde çok az bir etkisi olduğu ifade edilmiştir. Devam eden süreçte Coleman tarafından ortaya atılan iddiaların aksine okulların öğrencilerin akademik başarıları üzerinde çeşitli etkileri olabileceğine yönelik dikkatleri çeken farklı alanlardaki araştırmacılar okullar, öğretmenler, veliler ve öğrenciler hakkında okul başarısı ile ilişkisel araştırmalar yürütmüşlerdir (Bevel & Mitchell, 2012; Hoy, Tarter ve Woolfolk Hoy 2006).

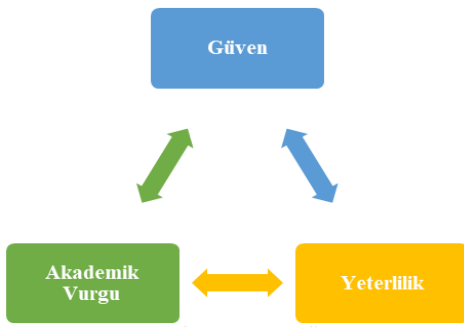
Yine Edmonds (1979) tarafından yapılan çalışmada araştırmacı etkili bir okulu temel becerilere vurgu, güçlü liderlik, düzenli bir çevre ve öğrenci başarısına yönelik yüksek beklentiler şeklinde belirtmiştir. Yaptığı araştırma sonuçlarına göre tamamen yanıldığı söylenemeyen Coleman’ın çıktıklarına paralel şekilde sonraki süreçlerde yürütülen araştırmalarda da sosyal ve ekonomik faktörlerin akademik başarı ile olan ilişkisi ortaya konulmuştur. Öğrencilerin akademik başarıları ve okul etkililiği üzerinde sosyal ve ekonomik faktörlerin etkileri dışında farklı olarak “kolektif öğretmen etkinliği, güven ve akademik vurgu” örgütsel çerçevede ele alınmaya başlanmıştır (Bevel ve Mitchell, 2012). Akademik başarıya yönelik geleneksel görüş ilgi, yetenek ve motivasyon çerçevesinde gelişerek bu tür öğrencilerin daha yüksek akademik başarılar elde edebileceklerini savunmaktadır. Ancak Seligman (2002) söz konusu akademik başarı olduğunda üçüncü bir bileşen olan iyimserliğin önemini vurgulamaktadır. Diğer faktörler kadar önemli ve etkili olduğu belirtilen iyimserliğin öğrenilebilir ve geliştirilebilir bir yapıda olduğu ifade edilmektedir (Woolfolk Hoy, Hoy & Kurz, 2008). Temelinde iyimser tutumu barındıran akademik iyimserlikte de öğrencilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştırmak ve okulları en iyi şekilde geliştirmek amaçlanmaktadır (Smith & Hoy, 2007).

Akademik iyimserlik kavramı öğrencilerin akademik başarılarının önemsendiği, okulların öğrencilerin akademik yönden başarılı olmalarına yardım etme yeterliliğine sahip oldukları ve bununla ilgili olarak öğrenci ve velilerle iş birliği yapabileceklerine dair okul öğretmenleri arasında gelişen ve paylaşılan bir inançtır (McGuigan & Hoy, 2006). Genel olarak akademik açıdan iyimser ve pozitif eğilimli olan öğretmenler, diğer öğretmenlere göre becerilerinin daha çok farkında olmakla birlikte öğrencilerle ve velilerle güven esasına dayanan bir ilişki kurmaktadır. Bununla birlikte akademik iyimserliği yüksek olan öğretmenlerin akademik çıktılar hakkında da olumlu beklenti ve tutum sergilemekte oldukları belirtilmektedir (Hoy, Tarter ve Hoy, 2006). Bunun yanı sıra akademik iyimserlik kavramı bir örgüt değişkeni olarak ele alınarak incelenebilmekte ya da kişisel olarak öğretmenlerin bir yatkınlığı olarak da değerlendirilebilmektedir (Kurz, 2006). Bozkurt ve Ercan (2017)’ a göre ise akademik iyimserlik öğrencilerin eğitim öğretim süreci, eğitim hayatında akademik anlamda başarılı olma gibi noktalarda olumlu bir inanç ve güven duygusuna sahip olmak anlamına gelmektedir. Bir anlamda başarısızlıktan çok başarıya odaklanarak bu tutum ve inanç birleşimini davranışlarına yansıtılmalarını ifade etmektedir. Akademik iyimserliğe sahip öğretmenlerin bulunduğu bir okulda bu iklimin var olması demek öğrencilerin başarılı olacaklarına yönelik inanç ve güven duygusunun geliştiğinin göstergesi olarak değerlendirilebilir. (Bozkurt ve Ercan, 2017). Akademik iyimserlik esas itibariyle başarılı bir eğitim için yalnız öğrencilerin değil öğretmenlerinde öğrenmesini, okulların verimli ve etkili bir eğitim ortamı olmasını, akademik başarının ve öğrenme süreçlerinin

okul yöneticileri ve veliler tarafından desteklenmesini kapsamaktadır. Genel bir bakışla bu kavramın hem okul kültüründe hem de öğretimde gelişmesi beklenmektedir. Akademik iyimserlik inancı yüksek bir öğretmenin ve okulun normal koşullardan daha etkin bir öğrenme standardı geliştirme hedefi olduğu da söylenebilir.

OKUL AKADEMİK İYİMSERLİĞİ

Akademik iyimserlik kavramı kişisel özellikler bağlamında uzunca bir süredir incelenmesinin yanında, eğitim alanındaki araştırmalarda nispeten daha yeni konu olmuş bir kavramdır. Okul özelinde akademik iyimserlik kavramı ele alındığında bireysel ölçüde tutumları değil daha çok örgütsel davranışları temsil etmektedir. Akademik vurgu, ortak yeterlik ve güven boyutlarında şekillenen okul akademik iyimserliğinde akademik performans yönünden belirli bir standardı olan okullarda gayret göstermeyen bir öğretmen okul örgütü tarafından bir yaptırım ile karşı karşıya kalabilmektedir (Hoy, 2006). Okul akademik iyimserliği boyutları Hoy (2006)'a göre birbiri ile karşılıklı ilişkisel bir yapıdadır. Tüm okul paydaşları akademik iyimserliği geliştirmek için beraber çalışırken bütünden farklı olarak ölçülebilir bileşenler ayrı olarak da değerlendirilebilmektedir. Ortak yeterlik, güven ve akademik vurgu bileşenleri sadece doğal yapılarından kaynaklanan ve işlevsel özelliklerinden değil aynı zamanda öğrenci başarısı üzerindeki pozitif etkileri noktasında da özelleşmektedirler. Okul akademik iyimserliğine yönelik boyutları ve karşılıklı ilişkilerini gösteren yapı Şekil 1'de gösterildiği şekildedir (Hoy, Tarter ve Hoy, 2006).

Şekil 1: Akademik İyimserliğin Üç Alt Boyutu

Akademik iyimserlik, akademik başarı noktasında okul bünyesinde bulunan güçlere ve yeteneklere olan inançların toplamını ifade etmektedir. Güven, akademik vurgu ve yeterlik bileşenleri ılımlı ve pozitif bir okul ortamı geliştirmek için ilişkisel ve ardışık bir sırayla çalışmaktadır. Hoy vd. (2006) tarafından akademik iyimserliğin eğitim öğretim faaliyetleri ve uygulamaları ile ilgili olarak sosyal ve ekonomik problemlerin çözümünde bir potansiyele sahip olduğu da bazı araştırmalarda ileri sürülmüştür. Okul akademik iyimserliğinin okul performansının belirleyiciliğinde güçlü bir etken olduğu yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlarda görülmektedir. Bunu destekler nitelikte Hoy ve çalışma arkadaşlarına (2006) göre de akademik iyimserliğin ilişkisel özellikleri olumlu bir akademik ortam oluşturabilmede etkili olmaktadır. Yine Hoy, Sweetland ve Smith (2002)'in, teorik bir model geliştirip test ettikleri okul akademik başarısını konu alan çalışmalarında elde edilen sonuçlara göre okul başarısı ile okul akademik vurgusu arasında anlamlı düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Hoy vd. (2006) tarafından geliştirilen okul akademik iyimserliği bileşenleri şu şekildedir:

Veli ve Öğrenciye Güven

Yaşamın her alanında paylaşılan ilişkilerde söz konusu olduğu gibi çeşitli bireylerin bir arada olduğu kurumlarda da güven ortamının sağlanması oldukça değerlidir. Fakat bu güven durumu karşılıklı sağlanması gereken bir durumdur. Okul akademik iyimserliği bileşenlerinden güven öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin karşılıklı tüm ilişkilerinde yer alan bir duygudur (Bogler ve Somech, 2004; Hoy, vd., 2006). Veli ve öğrenciye duyulan güven unsuru öğrenciler arasında olumlu ilişkilerin geliştirilmesi adına öğretim süreçlerinde destek sağlamaktadır. Öğretmenler tarafından sınıf ortamlarında güvenilir bir atmosfer oluşturulabilirse, öğrenciler daha rahat hareket edebilmekte ve yanlışlarından gereken dersi çıkarabilmektedirler. Öğrenciye güven duyulan bir okul ortamında öğrenciler okul ile daha senkron hareket ederek öğrenme için var olan fırsatları daha kolay yakalayabileceklerdir (Ekici, 2006).

Akademik Vurgu

Akademik açıdan belirlenen hedeflere yönelik mükemmeliyetçi bir yaklaşımı içeren akademik vurgu, bu doğrultuda yapılan örgütsel düzeyde psikolojik bir baskıyı temsil etmektedir. Okullardaki akademik vurgu, diğer faktörler gibi önemli ve etkili bir konumdur (Hoy, Tarter ve Hoy, 2006). Okul kültürünün bir bileşeni olan akademik vurgu, temelini 1962 yılında Halpin ve Croft tarafından yapılan araştırmadan almaktadır. Yaptıkları araştırmada okul ikliminin geliştirilmesi ile okul ve öğretmenlerin özelliklerini analiz eden araştırmacıların edindikleri sonuçlara göre akademik vurgunun örgütsel düzeyde okul iklimi üzerinde etkili bir değişken olduğu

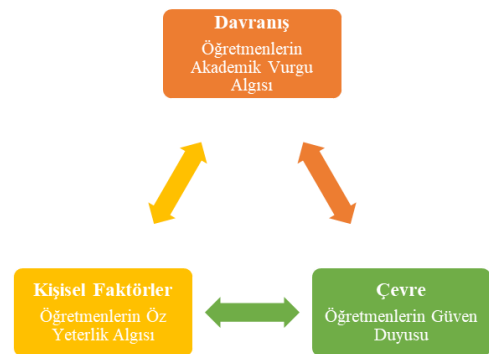
tespit edilmiştir (Goddard, Hoy ve Woolfolk Hoy, 2000). Akademik vurgu ile ilgili yapılan tanımlamalarda bazen vurgu yerine kullanılan baskı kelimesi aslında akademik başarı noktasında okulun tüm bileşenlerinin aynı noktada birleşerek bu konuda vurgu yapması anlamını taşımaktadır. Daha geniş kapsamda okullardaki akademik vurgu; okul tarafından yüksek hedeflerin konulması öğrencilerin başarı odaklı olarak eğitilmesi, öğrencilerin akademik başarıya değer ve önem vermesini içermektedir. Akademik vurgusu yüksek düzeyde olan kurumlarda, öğretmenler ve öğrenciler nihai hedeflerine ulaşabilmek adına yüksek bir motivasyon kaynağına sahip olmaktadır. Dahası akademik vurgu noktasında yüksek bir seviye yakalayan okullarda başarının ve kaliteli eğitsel çıktılarının değeri iyice kavranmış ve öncelikli bir konuma getirilmiş durumdadır (Friedman, 2007).

Ortak Öz Yeterlik

Öğretmenlerin sahip olduğu akademik iyimserlik alt boyutlarından öz yeterlik boyutu, okul özelinde ele alındığında öğretmenlerin sahip olduğu inancın tüm okul bileşenleri tarafından ortak öz yeterlik bağlamında incelenmesini içermektedir. Özellikle okullardaki akademik başarının yükseltilmesi hususunda yalnızca öğretmenlerin değil öğrenciler, veliler ve diğer okul paydaşlarının hedeflenen başarı kriterlerine ulaşabileceklerine ilişkin inançlarını kapsamaktadır. Başarıda etkisi olduğu yapılan araştırma sonuçları ile görülen sosyal ve ekonomik koşulların dahi uygun olmadığı durumlarda ortak bir öz yeterlik inancına sahip olan okullarda akademik açıdan başarı sağlandığı görülmektedir. Özetle, örgütsel düzeyde de ortak öz yeterlik başarıya giden yolda kilit bir role sahiptir. (Meleis, 2007). Bunun yanı sıra Hoy vd. (2006) tarafından yürütülen çalışmalarda, ortak öz yeterliğin sosyal ve ekonomik koşullardan, akademik başarı üzerinde daha etkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Hoy ve Tschannen (2003)'nın görüşüne göre ortak öz yeterlik düzeyinin yüksek olduğu koşullarda, akademik vurgu bileşeni de genel akademik başarı için kuvvetli bir etkene dönüşmektedir. Ortak öz yeterlik inancının yüksek olduğu okullarda öğretmenlerin öz yeterlik düzeyleri kişisel farklılıkları açıklamada etkili olmaktadır. Yine okuldaki öğretmen davranışlarının anlamlandırılmasında da ortak öz yeterlik kavramından yararlanılmaktadır. Sonuç olarak okul ortak öz yeterliği, öğrenci kazanımlarında ve okulun sahip olduğu kaynaklarını en iyi şekilde kullanmayı, velilerin çabalarına destekçi olmayı, disiplini, karar verme süreçlerin ve açık okul iklimi oluşturma gibi hususları kapsamaktadır.

ÖĞRETMEN AKADEMİK İYİMSERLİĞİ

Gareis ve Tschannen-Moran (2014) eğitim ve öğretim süreçlerinin oldukça karmaşık bir yapıda olduğuna işaret etmektedir. Bir anlamda öğrenme süreçlerinin ilişkisel bir oyun olduğunu belirten araştırmacılar, bu süreci yöneten pek çok aktörün yer aldığından da bahsetmektedirler. Bu aktörler; öğretmenler, aileler, okul yöneticileri ve öğrencilerdir. Genel bir bakışla değerlendirildiğinde eğitim ve öğretim süreçlerinin tüm aktörleri eşzamanlı ve koordineli bir şekilde birlikte hareket etmektedirler. Etkili ve verimli öğrenme ortamının gelişimi ve işlevsel açıdan etkinliğin sağlanabilmesi için bunların dışında bazı bileşenlerin varlığı da önem taşımaktadır. Farklı araştırmacılar tarafından dile getirilmesinin yanında öğretmenlerin tarih boyunca öğrencilerin akademik süreçlerinde ve yaşamlarında önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Akademik iyimserliğin daha kişisel bir boyutta öğretmenler özelinde incelenmesi ile gelişen öğretmen akademik iyimserliği kavramı da aynı temelde gelişmektedir. Bandura (1977) tarafından geliştirildiği şekilde davranışlar, çevre ve kişisel faktörler olarak üç boyutla kavramsallaştırılan sosyal bilişsel kuram, insan davranışlarını anlamlandırma çabasında neticesinde geliştirilmiştir. Birbiri ile karşılıklı belirleyicilik bağlamında ifade edilen bu üç boyut bir yapıyı temsil etmektedir (Şekil 2.). Bu bağlamda öğretmenlerin sahip oldukları akademik iyimserlik algısı bu üç faktörün karşılıklı etkileşiminin farklı yönlerini temsil etmektedir. Bu üçlü grup içerisinde öğretmenlerin öz yeterlilik algısı öğretmenlerin sahip olduğu kişisel faktörleri, öğretmenlerin velilere ve öğrencilerine olan güveni, güvenli bir çevreyi ve öğretmenlerin sahip oldukları akademik vurgu ise davranış ile ilgili yönleri oluşturmaktadır (Kurz, 2006).

Şekil 2: Akademik İyimserliğin Üç Bileşenin Karşılıklı İlişkisi

Akademik iyimserlik inancına sahip olan öğretmenlerin, tüm öğrencilerin başarılı olması için uygun ortam geliştireceği fikri kaçınılmaz olarak gelişmektedir. İyimserliğe sahip olan öğretmenler; söz konusu ders içeriklerinin her bir öğrenci tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını test etmek amacıyla kendince bazı kriterler belirleyerek bu yönde uygulamalarda bulunurlar. Bunun yanında yine öğrenci, veli ve eğitim müfredatı ile ilgili olumlu düşüncelere sahiptirler. (Kurz, 2006). Öğretmenin akademik iyimserlik inancına sahip olması bir anlamda eğitim ve öğretim sürecinde olumlu inanç ve düşüncelere sahip olması anlamındadır. Bilimsel açıdan gelişimin önemini bilerek ve bu yönde hedefler belirlemek, başarısızlıklar ve olumsuzluklarla mücadelede tüm okul paydaşlarına güvenmek ve başarılı sonuçlar elde edebileceklerine inanmak, bütün bu süreçleri paydaşlarla iş birliği içerisinde yürütebiliyor olmak akademik iyimserliği olan bir öğretmenin temel rolleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte yapılan araştırmalar öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerinin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Örneğin, Bevel ve Mitchell (2012)'in, akademik iyimserlik ve öğrencilerin okuma başarısı arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmalarına göre ilgili değişkenler arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında akademik iyimserliğin alt boyutları ile okuma puanları arasında anlamlı düzeyde ilişkiler olduğu ve akademik iyimserliğin okuma başarısının bir yordayıcısı olduğu da yine ulaşılan araştırma sonuçlarındandır. Chang (2011) ise öğretmen akademik iyimserliği, öğrenci başarısı ve dağıtımçı liderlik arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasında akademik iyimserliğin öğrenci başarısı üzerinde pozitif yönde bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlerin sahip oldukları akademik iyimserlikleri ve inançları öncelikle öğretmenlerin düşüncelerine, daha sonra başarılı bir eğitim için neler yapabileceklerine ilişkin fikirlere ve kararlara sonrasında ise bu kararları gerçekleştirmeye yönelik davranışlara dönüşerek okul içinde ve dışında takip edilecek süreçlere ve yöntemlere öncülük etmede önem taşımaktadır. Kendisini başarılı, yetkin ve donanımlı hisseden öğretmenler bu duygularını öğrencilerine yönlendirerek akademik başarı noktasında birlikte ilerleyebileceklerdir. Hem öğretmen hem de öğrenciler kazandıkları pozitif ilerleme sayesinde aralarındaki güven bağına da güçlendirerek sağlam temele dayalı bir ilişki kurabileceklerdir (Yıldırım ve Yılmaz, 2017). Kurz (2006) tarafından geliştirilen öğretmen akademik iyimserliği bileşenleri şu şekildedir:

Öğretmenlerin Akademik Vurgu İnancı

Öğretmenlerin sahip olduğu akademik başarıya yönelik eğilimlerinden bir tanesi olan vurgu inancı, akademik başarı açısından mükemmeliyetçi bir bakış için arayıştır ve temelinde okulu akademik başarı noktasında örgütsel olarak yönlendirmektir. Akademik vurgu, akademik açıdan oldukça yüksek ancak ulaşılabilir hedeflere varmada ortaya çıkan duygu ve inançlar çerçevesinde gelişmiştir (Hoy, Tarter ve Woolfolk Hoy,2006). Okullardaki öğrenme ortamları ciddi bir atmosfer içerisinde ve belli bir düzende faaliyetlerini sürdürmelidir. Belirli kurallar ve sınırlar dahilinde geliştirilecek olan ciddi bir öğrenme ortamı öğrenciler için motivasyon aracı olacak ve öğrencilerin başarılı olacaklarına dair bilinç düzeyleri artacaktır. Bir başka noktadan ele alındığında akademik vurgunun etkin bir öğrenme ortamı sağladığı ve genel olarak öğrencilerin başarılı olmayı istemeleri noktasında destek sağladığı belirtilmektedir (Kurz, 2006). Benzer şekilde Yılmaz ve Kurşun (2015) akademik vurgunun geliştirilmesinde öncelikli olarak okul tarafından akademik başarıya değer verilmesi gerektiğini ve bunu geliştirmek için de okulun tüm paydaşlarının işbirliğinde olmasının desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Destekleme çalışmalarına ek olarak motivasyon çalışmalarının yürütülmesi ve başarılı bir okul için sorumlulukların paylaştırılması gerektiğini de vurgulamışlardır. Okulda öğrenmeye dayalı bir ortam sunan akademik vurgu ile hedefleri yüksek olan öğretmenler, çalışmaya ilgisi yüksek olan öğrencileri yönlendirerek desteklemektedirler.

Öğretmenlerin Öz Yeterlik İnancı

Kavram olarak öz yeterlik bir kimsenin herhangi bir konuda başarılı olabilmesi için gerekli olan davranışlarını yönetme ihtiyacı şeklinde ilk olarak araştırmacı Bandura tarafından 1975'te dile getirilmiştir. Öğretmen öz yeterlik kavramı da yine Bandura'nın sosyal-bilişsel kuramı temelinde geliştirilmiştir (Kurz, 2006). Temelde bireyin bir görevi, sorumluluğu ya da hedefi etkili bir şekilde yerine geçektirebilmesi öz yeterlik kavramı ile ilişkilendirilmektedir. Öz yeterlik bireylerin düşünceleri ve duygusal tepkileri üzerinde de etkili bir kavramdır. Öz yeterliği yüksek olan bireyler başarılması zor olan görevle söz konusu olduğunda bile daha azimli ve verimli olabilmektedirler. Aksine öz yeterliği düşük olan bireyler ise başarılması beklenen hedeflerin normalde olduğundan çok daha zor olduğuna inanmaktadırlar (Woolley vd., 2004). Nelson (2012)'a göre öğretmen akademik iyimserliğinin temel bir bileşeni olan öz yeterlik kavramı bir öğretmenin eğitim ve öğretim süreçlerindeki çalışmalarına, yapması gereken vazifelerinde kendilerine yönelik olan inançlarından oluşmaktadır. Bu inançlarının yanında başarıya yönelik genel tutumları ve öğrencilerinin de başarılı olabileceklerine dair inançları öz yeterlik kavramı kapsamında yer almaktadır. Öğretmenlerin sahip olduğu öz yeterlik ile öğrencilerin akademik başarısı arasındaki ilişkiyi dolaylı yollar neticesinde gelişme göstermektedir. Akademik açıdan başarıda tek etken olmamakla birlikte öğretmen öz yeterliğinin başarı açısından oldukça önemli bir faktör olduğu yapılan araştırmalar neticesinde görülmektedir. Alan yazındaki ilgili araştırmalara bakıldığında, öğrencilerin akademik başarıları ile öz

yeterliklerinin pozitif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu sonuçları elde edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen öz yeterliği ve okul bünyesinde yapılan faaliyetlerdeki başarı arasında da yine pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir (Mruk, 2008; Shunk, 2012).

Öğretmenlerin Güven İnancı

Öğretmenlerin sahip olduğu akademik öz yeterlik ve vurgu inancının yanında akademik iyimserlikte var olan en önemli bileşenlerden birisi de öğretmenlerin güven inançlarıdır. Dürüstlük ve doğruluk ile birlikte anılan güven duygusu akademik iyimserliğin gelişiminde oldukça önemli bir konumdur. Öğrenci, okul ve veliler ile güven duygusu temeline dayanan ilişkiler geliştiren öğretmenler öğretim süreçlerinde ve sınıf ortamında daha rahat bir öğrenci grubuna hitap etmektedirler. Karşılıklı güven esasına dayalı sınıf içi ilişkilerde öğrencilerin derse katılımı, öğrenme istekleri, motivasyonları ve öğretmen tutumları da olumlu yönde gelişmektedir. Böyle ortamlarda öğrencilerde en iyi olanı yapma gayreti içerisinde kendi sınırlarını aşmaya daha kolay odaklanmaktadır. (Goddard, O'Brien ve Goddard, 2006). Akademik açıdan öğrencilerin ve okulun başarılı olacağına ilişkin inancın destekçisi olan güven boyutu, öğretmenlerin söz konusu öğrencilerin akademik başarısı için okulun tüm paydaşlarına olan güveni ve yine bu paydaşlarla birlikte iş birliği içerisinde olma durumunun yanı sıra farklı bir bakışla okul yöneticileri, veliler, öğretmenler ve öğrencilerle bütünlüğü kapsamaktadır. Bu yapı içerisinde yer alan her paydaş kararlara katılım ile eğitim süreci içerisinde bulunduğu için kendisini daha iyi hissedecek ve bunun beraberinde okula karşı güven duygusu da gelişecektir (Hoy ve McGuigan, 2006).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Pozitif psikoloji alanından eğitim alanına kazandırılan ve iyimserlik kavramının üzerinde yapılan çalışmalar neticesinde gelişen akademik iyimserlik kavramı; akademik vurgu, güven ve ortak öz yeterlilik bileşenlerinden oluşan bir yapıda gelişmiş olup temelde öğrencilerin akademik başarılarında fark yaratarak onları desteklemektedir. Bilişsel, duyuşsal ve davranışsal yönleri barındıran öğretmen akademik iyimserliğinin eğitsel çıktılarının kalitesinde ve belirlenen yüksek hedeflere ulaşılmasındaki payı oldukça büyüktür (Beard, Hoy & Woolfolk Hoy, 2010). İlk olarak gelişen okul akademik iyimserliği bireysel iyimserlikten ziyade öğretmen, öğrenci ve veliyi içine alan örgütsel bir davranış şeklini temsil etmektedir. Akademik başarı yönünden belirli bir vizyonu olan okullarda okul akademik iyimserlik düzeyi yüksektir ve bu vizyon okulun tüm paydaşlarını etkilemektedir. Okul akademik iyimserliği boyutları Hoy (2006)'a göre birbiri ile karşılıklı ilişkisel bir yapıdadır. Tüm okul paydaşları akademik iyimserliği geliştirmek için beraber çalışırken bütünden farklı olarak ölçülebilir bileşenler ayrı olarak da değerlendirilebilmektedir. Ortak yeterlik, güven ve akademik vurgu bileşenleri sadece doğal yapılarından kaynaklanan ve işlevsel özelliklerinden değil aynı zamanda öğrenci başarısı üzerindeki pozitif etkileri noktasında da özelleşmektedirler.

Yapılan pek çok araştırmada okul akademik iyimserliği çeşitli değişkenler açısından ele alınmıştır. Çoban (2010) tarafından yapılan araştırmada okulların akademik iyimserlik düzeyi ile öğretmenlerin örgütsel bağlılığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışmada akademik iyimserlik ve alt boyutları ile örgütsel bağlılık arasında anlamlı düzeyde farklılıklar tespit edilmiştir. Yine Çağlar (2014) tarafından yürütülen çalışmada ise okulların akademik iyimserlik düzeyleri ile değişime açıklık düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre okulların akademik iyimserlik düzeyleri ile değişime açıklık düzeyleri arasında orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğu, akademik iyimserliğin değişime açık olmanın anlamlı bir göstergesi olduğu sonucu elde edilmiştir. Hoy, Tarter ve Woolfolk Hoy (2006) tarafından yapılan araştırmada okul akademik iyimserliğinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi incelenmiş olup, akademik iyimserlik ve tüm alt boyutları ile okul ve öğrencinin akademik başarısı arasında doğrudan pozitif yönlü güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yine Nelson (2012) tarafından yürütülen çalışmada ise Mississippi'de bulunan ortaokullardaki akademik başarı ile akademik iyimserlik arasındaki ilişki araştırılmıştır. Öğretmen ve yöneticilerin dahil edildiği çalışmada öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleri ile öğrencilerin akademik başarısı düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte akademik iyimserliğin alt boyutları olan öz yeterlik, güven ve akademik vurgunun öğrenci başarısı ile yüksek düzeyde ve pozitif bir ilişki içerisinde olduğu sonucu elde edilmiştir.

Akademik iyimserliğin öğretmenler özelinde incelenmesi ile gelişen öğretmen akademik iyimserliği kavramı ise birbiri ile karşılıklı belirleyicilik bağlamında şekillenen üç boyutlu bir yapıdan oluşmaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin sahip oldukları akademik iyimserlik algısı bu üç boyutun etkileşiminin çeşitli yönlerini temsil etmektedir. Buna göre öğretmenlerin öz yeterlilik algısı öğretmenlerin sahip olduğu kişisel faktörleri, öğretmenlerin velilere ve öğrencilerine olan güveni, güvenli bir çevreyi ve öğretmenlerin sahip olduğu akademik vurgu ise davranış ile ilgili yönleri oluşturmaktadır (Kurz, 2006). Akademik iyimserlik inancı yüksek düzeyde olan öğretmenler, öğrencilerinin ve görev yaptıkları okulların ve öğrencilerinin olumlu niteliklerine odaklanarak bu duygularını diğer paydaşlara yansıtabilmektedirler. Alandaki yazarlar tarafından belirtildiği şekliyle insancıl bir

yaklaşım ve iyimser tutum öğrencide esneklik, açıklık ve esneklik geliştirmekte bu şekilde öğrencilerin öz belirlemelerini ve başarılarını da yükseltmektedir. Bu anlayıştaki öğretmenler öğrencilerine duydukları güven çerçevesinde öğrenci merkezli eğitim ortamlarında tutarlı öğretim modellerini benimseyebilmektedirler. Yine bu inançtaki öğretmenler bütün öğrencilerin öğrenebileceklerine ve öğrencilerin gereksinimlerine yönelik düzenlenen eğitim ve öğretim programlarına uyum sağlayabileceklerine inanmaktadırlar (Prawat, 1992). Yine akademik iyimserlik düzeyi yüksek olan öğretmenlerin mesleki açıdan bağlılığına da dikkat çeken Kurz (2006) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin akademik iyimserlik inancı ile mesleğe bağlılıkları arasındaki ilişki incelemiş, öğretmen akademik iyimserliği ile mesleğe bağlılık arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğu sonucu elde etmiştir. Wagner ve Dipaola (2011) tarafından yürütülen çalışmada ise yükseköğretim öğretmenlerinin akademik iyimserlikleri ile öğrenci başarıları ve okullardaki örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Öğretmenlerin akademik iyimserlikleri ile öğrenci başarıları arasında anlamlı ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Geliştirilen öğretim modellerinin öğrenci odaklı olması gerektiğine inanan akademik iyimser öğretmenler aynı zamanda tüm süreçlerde öğrencileriyle kolektif bir çalışma yaparak tam bir güven içerisinde çalışmaktadırlar. Donovan (2014) tarafından yürütülen araştırmada akademik iyimserlik algısı bulunan öğretmenlerin bu algılarını nasıl besledikleri hakkında bir araştırma yürütülmüştür. Öğretmenlerin sahip oldukları fikirlerinin desteklendiği, kendilerini değerli hissettikleri yapılan faaliyetlerle ilgili bilgilendirildikleri noktada akademik iyimserlik algılarını destekledikleri sonuçları elde edilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin öğrenmelerini desteklemeleri için sahip oldukları kendi yeteneklerine de güvenmektedirler. Tüm bu özellikleri çerçevesinde akademik iyimserlik düzeyleri yüksek olan öğretmenlerin başarılı okul ve öğrenci çıktı hedeflerine ulaşabilmeleri hususunda ne kadar önemli bir konumda olduğu görülmektedir.

Okul ve öğretmen akademik iyimserliğine yönelik yapılan bu derleme çalışmasında ilgili literatürde konu ile ilgili olarak yapılan çalışma sonuçları değerlendirildiğinde pozitif psikoloji alanından eğitim alanına entegre edilen akademik iyimserliğin genel olarak akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmektedir. Bu noktada okul başarısını arttırmada etkili olabilecek akademik iyimserliğin hem okul yöneticileri hem de öğretmenler tarafından benimsenmesi oldukça önemlidir. Konu ile ilgili ileriki araştırmalara kavramsal bir temel oluşturma niteliğinde tasarlanan bu çalışma dışında, nitel, nicel veya karma yöntemlerle yürütülebilecek farklı desenlerdeki araştırmalar yürütülebilir. Çalışma kapsamında çeşitli araştırmalar ve sonuçları incelenmiştir. Bu çalışmalarda ele alınan değişkenler ve örneklemelerden farklı örneklem ve değişken grupları ile çeşitli araştırmalar yapılabilir. Bu çalışmanın uygulayıcı hedef kitesini öğretmenler, yöneticiler ve veliler oluşturmaktadır. Akademik iyimserlik inancının özellikle akademik başarı üzerindeki pozitif etkisi incelenen araştırma sonuçlarında görülmektedir. Bu noktada okul yöneticilerinin hem okulun hem de öğretmenlerin akademik iyimserliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapması önerilmektedir. Eğitim ve öğretimin temel aktörleri olan öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerini geliştirmeleri, öz yeterlilik, güven ve akademik vurgu bileşenlerinden oluşan akademik iyimserlik algılarını geliştirmeleri önerilmektedir. Özellikle okullarda akademik iyimserlik algısının gelişmesi bir grup dinamiğine dayandığı için tüm okul paydaşlarının (öğretmen, öğrenci, yönetici, veli) bu süreçte ekip olarak hareket etmesi ve ortak bir vizyon çerçevesinde akademik iyimserliği geliştirmeleri bir diğer öneri olarak sunulmaktadır.

SUMMARY

In our world where continuous progress and change are experienced, the basis of creating permanent behavioral changes, adapting to the requirements of the age, acquiring questioning and problem-solving skills and realizing ourselves is undoubtedly based on education (Anıl, 2009). Schools and teachers, who are the most valuable parts of the education system, have been affected by the innovations brought by our age. In the teaching profession, which has been transformed in line with both professional competence and the responsibilities given, the roles of the teacher are reshaped. In addition, the place and importance of schools in the education and training process has also changed (Eurydice, 2008). The concept of optimism is based on the field of positive psychology, which is brought from psychology to the field of educational sciences. In general, the concept is expressed as the individual's positive expectations and attitudes about his future life depending on his past experiences (Carver & Scheirer, 2002), and the expectation that everything will get better in the future despite the difficulties and problems (Goleman, 2000). The concept of academic optimism, which is a positive psychology term and discussed within the scope of this article, has been studied by more than one researcher in the field of education. Academic optimism is essentially a concept that is directly related to academic success at school, and this relationship has also been discussed by Hoy, Tarter, and Woolfolk Hoy (2006) and other researchers working in this field (Hallmark, 2013; Güvercin, 2013; Nelson, 2012; Wagner, 2008). Recently, Hoy and colleagues (Hoy, Woolfolk Hoy & Kurz, 2008; Beard, Hoy & Woolfolk Hoy, 2010) have studied the concept of "teachers' academic optimism", which is fundamentally based on school academic optimism. Teacher academic optimism, which is a more subjective concept than school academic optimism, is the academic emphasis of the teacher, the confidence that parents and students will be compatible in the education-teaching processes, and the belief that teachers can make a difference

in the academic performance of students with their self-efficacy (Hoy, Woolfolk Hoy & Kurz, 2008). . It is predicted that it is important to deal with academic optimism, which significantly affects students' academic achievement, in the context of schools and teachers, and to reveal a conceptual framework on the subject. In the study created by scanning the literature, It was concluded that there is a moderate and positive relationship between the academic optimism levels of the schools and the levels of openness to change, and that academic optimism is a significant indicator of being open to change. In addition, a humanistic approach and optimistic attitude develop flexibility, openness and flexibility in students, thus increasing students' self-determination and success. Teachers with this understanding can adopt consistent teaching models in student-centered educational environments within the framework of their trust in their students. Again, teachers with this belief believe that all students can learn and that they can adapt to the education and training programs organized for the needs of the students.

KAYNAKÇA

- Anıl, D. (2009). Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme Programında Türkiye'deki Öğrencilerin Fen Bilimleri Başarılarını Etkileyen Faktörler. *Eğitim Ve Bilim Dergisi*, 34(152), 87-100
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. NJ: Prentice Hall.
- Beard, K. S. (2008). "An Exploratory Study Of Academic Optimism And Flow Of Elementary School Teachers". Doctoral Dissertation, The Ohio State University, Columbus.
- Beard, K.S., Hoy, W.K. Ve Woolfolk Hoy, A. (2010). Academic Optimism Of İndividual Teachers: Confirming A New Construct. *Teaching And Teacher Education*, 26(5), 1136-1144.
- Bevel, R. K. Ve Mitchell, R. M. (2012). The Effects Of Academic Optimism On Elementary Reading Achievement. *Journal Of Educational Administration*, 50(6), 773-787.
- Bogler, R., & Somech, A. (2004). Influence Of Teacher Empowerment On Teachers' Organizational Commitment, Professional Commitment And Organizational Citizenship Behavior İn Schools. *Teaching And Teacher Education*, 20(3), 277-289.
- Bozkurt, Ö. Ve Ercan, A. (2017). Akademik İyimserlik İle Performans Arasındaki İlişkinin Akademisyenler Açısından Değerlendirilmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat Ve İşletme Dergisi*, ICMEB17 Özel Sayısı, 251-263.
- Carver, C. S. Ve Scheier, M. F. (2002). Handbook Of Positive Psychology Optimism. Bulunduğu Eser: Snyder C. R. Ve Lopez S. J. (Ed.) *Optimism*. New York: Oxford University Press.
- Chang, H. (2011). A Study Of The Relationships Between Distributed Leadership, Teacher Academic Optimism And Student Achievement İn Taiwanese Elementary Schools. *School Leadership And Management*, 31(5), 491-515.
- Çağlar, Ç. (2014). Okulların Akademik İyimserlik Düzeyleri İle Değişime Açıklık Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7 (1), 94-113.
- Çoban, D. (2010). "Okulların Akademik İyimserlik Düzeyi İle Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılığı Arasındaki İlişki". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Dipaola, M. F. Ve Wagner, C. A. (2011). Academic Optimism Of High School Teachers: Its Relationship To Organizational Citizenship Behaviors And Student Achievement. *Journal Of School Leadership*, 21, 893-926.
- Donovan, S. R. (2014). "Learning From Academically Optimistic Teachers: Supporting Teacher Academic Optimism". Unpublished Phd. Thesis, Northeastern University .Boston.
- Edmonds. R. R. (1979). Effective Schools For The Urban Poor. *Educational Leadership*, 37(1), 15- 27.
- Eurydice. (2008). *Levels Of Autonomy And Responsibilities Of Teachers İn Europe*. [Http://Eacea.Ec.Europa.Eu/Education/Eurydice/Documents/Thematic_Reports/094](http://Eacea.Ec.Europa.Eu/Education/Eurydice/Documents/Thematic_Reports/094) (Erişim Tarihi: 11.07.2022).
- Ekici, G. (2006). *İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Profilleri İle Öğretmen Öz-Yeterlik İnançları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı, (Ss. 383-394).
- Friedman, M.D. (2007). *Academic Optimism İn High Schools*. Unpublished Doctoral Dissertation, Case Western Reserve University, Cleveland.
- Goddard, R., O'Brien, P. Ve Goddard, M. (2006). Work Environment Predictors Of Beginning Teacher Burnout. *British Educational Research Journal*, 32, 857-874.

- Goddard, R.G., Hoy, W.K. Ve Woolfolk Hoy, A. (2000). Collective Teacher Efficacy: Its Meaning, Measure, And Impact On Student Achievement. *American Educational Research Journal*, 37, 479–50.
- Goleman, D. (2000). *İşbaşında Duygusal Zekâ (İkinci Baskı)*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Güvercin, M. (2013). *Academic Optimism, Organizational Citizenship Behaviors, And Student Achievement At Charter Schools*. Unpublished Doctoral Dissertation, The University Of Houston-Clear Lake, Texas.
- Hallmark, B. S. (2013). *Examining The Relationship Between Academic Optimism And Student Achievement: A Multi-Level Approach*. Unpublished Phd. Thesis, Texas A & M University, Texas.
- Hoy, W.K. (2006). Faculty Trust: A Key To Student Achievement. *Journal Of School Public Relations*, 23, 88-103.
- Hoy, W. K. Ve Tschannen-Moran, M. (2003). The Conceptualization And Measurement Of Faculty Trust İn Schools. Bulunduğu Eser: Hoy W.K. Ve Miskel C. (Ed.) *Studies İn Leading And Organizing Schools* (Pp. 181-207). Greenwich, CT: Information Age.
- Hoy, W. K., Tarter, C. J. Ve Hoy, A. W. (2006). Academic Optimism Of Schools: A Force For Student Achievement. *American Educational Research Journal*. 43(3), 425-446.
- Hoy, A.W., Hoy, W.K. Ve Kurz, N.M. (2008), Teacher’s Academic Optimism: The Development And Test Of A New Construct, *Teaching And Teacher Education*, 24, 821–835.
- Hoy, W. K., Sweetland, S. R. Ve Smith, P.A. (2002). Toward An Organizational Model Of Achievement İn High Schools: The Significance Of Collective Efficacy. *Educational Administration Quarterly*, 38, 77-93.
- Kurz, N. M. (2006). “The Relationship Between Teachers’ Sense Of Academic Optimism And Commitment To The Profession”. Doctoral Dissertation, The Ohio State University, Columbus.
- Meleis, A. I. (2007). Our Discipline And Its Structure. Bulunduğu Eser: Zuccarini M. Ve Kogut H. (Ed.) *Theoretical Nursing (4th Edition)* (Ss. 451–485). Philadelphia: Lippincott, Williams And Wilkins.
- Mcguigan, L. Ve Hoy, W.K. (2006), Principal Leadership: Creating A Culture Of Academic Optimism To Improve Achievement For All Students, *Leadership And Policy İn Schools*,5 (3), 203-229.
- Mruk, C. J. (2008). The Psychology Of Self-Esteem: A Potential Common Ground For Humanistic Positive Psychology And Positivistic Positive Psychology. *The Humanistic Psychologist*, 36, 143–158.
- Nelson, L. M. (2012). “*The Relationship Between Academic Optimism And Academic Achievement İn Middleschools İn Mississippi*”. Unpublished Doctoral Dissertation, The University Of Southern Mississippi, Mississippi.
- Prawat, R. S. (1992). Teachers' Beliefs About Teaching And Learning: A Constructivist Perspective. *American Journal Of Education*, 100(3), 354-395.
- Seligman, M. E. P. (1990). *Learned Optimism: How To Change Your Mind And Your Life*. New York: Pocket Books.
- Seligman M. E. (2002). Positive Psychology, Positive Prevention, And Positive Therapy. Bulunduğu Eser: Synder C.R. Ve Lopez S.J. (Eds.) *Handbook Of Positive Psychology* (Pp.3-12). New York: Oxford University Press.
- Shunk, D.H. (2012). *Learning Theories: An Educational Perspective*. Boston: Pearson.
- Smith, P.A. Ve Hoy, W.K. (2007). Academic Optimism And Student Achievement İn Urban Elementary Schools, *Journal Of Educational Administration*, 45 (5), 556-568.
- Wagner, C. A. (2008). *Academic Optimism Of Virginia High School Teachers: Its Relationship To Organizational Citizenship Behaviors And Student Achievement*. Unpublished Doctoral Dissertation, The College Of William And Mary, Virginia.
- Yıldırım, A. Ve Yılmaz, E. (2017). Öğretmenlerin Akademik İyimserlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Journal Of Human Sciences*, 14 (2), 1215-1224.
- Yılmaz, E., Ve Kurşun, A. T. (2015). Okul Kültürü İle Akademik İyimserlik Arasındaki İlişki. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 46-69.